

Nederland

Is Bart van U. nu opeens een christenterrorist?

door **Servaas van der Laan** | 6 feb 2016

Bart van U. zei in de rechtbank dat hij oud-politicus Els Borst (D66) van het leven heeft beroofd 'in opdracht van god' om haar te straffen voor de euthanasiewet. Maakt dat van hem nu een christenterrorist?

Sinds 1970 kwamen in Nederland bij 78 terreurdaden 37 mensen om het leven, onder wie 7 terroristen, en raakten vele tientallen personen gewond.

De politieke moord op Pim Fortuyn (2002) en de religieuze moord op Theo van Gogh (2004) worden tot de meest recente terreurdaden gerekend. Het is de vraag of de moord op Els Borst, gezien de bekentenis van Van U., in dit rijtje van terreurdaden mag worden geplaatst. Hiervoor moet ten eerste worden vastgesteld of het aan de omschrijving van terrorisme voldoet.

Wie is terrorist?

Volgens de *Dikke Van Dale* is een terrorist 'iemand die daden van terrorisme pleegt'. Onder terrorisme verstaat het woordenboek 'gewelddaden ter demoralisering van de bevolking om een politiek doel te bereiken'. In die zin zou de moord (een gewelddaad) op een oud-politicus die verantwoordelijk is voor de euthanasiewetgeving (politek doel) onder terrorisme kunnen worden geschaard.

Aangezien Van U. zei 'in opdracht van god' te hebben gehandeld, zou het zelfs om religieus terrorisme kunnen gaan. Bart van U. is dus, volgens deze beredenering, een christenterrorist.

Speciale editie Terrorisme in Nederland

Hoeveel aanslagen en andere terreurdaden heeft Nederland gekend de afgelopen veertig jaar? Dit, en nog veel meer, leest u in Elseviers speciale editie over terrorisme in Nederland. **Bestel hier>**

Psychische stoornis

Maar wie naar de persoonlijke geschiedenis van Van U. kijkt, ziet niet het beeld van een geradicaliseerde fundamentalist die opdrachten uitvoert in dienst van zijn god. Integendeel: Van U. vreesde juist het religieuze fanatisme en was bang, zeer waarschijnlijk als gevolg van een psychische stoornis, dat dit hem persoonlijk zou treffen.

Na de aanslagen van 11 september 2001 ging Van U. gewapend over straat, omdat hij zich wilde verdedigen tegen moslimextremisten. Tijdens zijn arrestatie in 2011 droeg Van U. een kogelvrij vest en had hij meerdere wapens bij zich. Uit politierapporten blijkt dat het verboden wapenbezit en geweldpleging waarvoor hij werd veroordeeld, een gevolg waren van zijn irreële waanideeën.

Schizofreen

Merkwaardig genoeg hoefde Van U. zijn drie jaar celstraf niet in de gevangenis uit te zitten, dit tegen de zin in van Van U. zelf. Op 30 januari 2014, tien dagen voor de dood van Els Borst, meldde Van U. zich met vuurwerk op het politiebureau. Hij wilde aangehouden worden omdat het anders mis zou gaan.

Van U. werd weggestuurd. Een bekende van de familie Van U. zei eerder tegen *Elsevier* dat Bart schizofreen was en dat Loïs, de zus van Van U., haar broer in huis nam vanwege diens waanvoorstellingen. Het werd haar fataal.

Bram Bakker
@drbrambakker

Kunnen ze bij D'66 ook nog even het politieke motief geven van Bart van U. toen hij zijn zus doodde?

01:34 - 5 februari 2016

4 8

God

Het is dan ook 'flagrante onzin' om de moord op Els Borst als religieuze terreurdaad te beschouwen, vindt psychiater Bram Bakker.

'Het gaat hier zeer duidelijk om iemand met waanbeelden. Religie is een onderwerp dat zich goed leent voor waanideeën. Die mensen zeggen dan te handelen uit naam van god, maar dat komt omdat religie een populair onderwerp is. Tijdens de Koude Oorlog dachten velen spion te zijn. En bij de opkomst van AIDS zag je veel waanbeelden die daar over gingen. Dit heeft dus niets met religie te maken, maar met een psychotisch ziektebeeld'.

Jihadisten

Maar wat is dan het verschil tussen Van U. en de mannen die met een kalasjnikov de redactie van een tijdschrift uitmoorden om hun zogenoemde 'profeet' te wreken? Volgens Bakker is dit verschil minder groot van vaak wordt gedacht.

'Heel veel jihadisten hebben een GGZ-verleden. Dit zijn in feite psychiatrische patiënten die behandeling nodig hebben. IS (Islamitische Staat red.) is een groep psychopaten op zoek naar kwetsbare jonge mannen die kunnen dienen als kanonnenvoer.'

Stemmen

Dat fundamentalisten (vaak) geen stemmen in het hoofd horen, maar échte stemmen, in YouTube-filmpjes of in de moskee, betekent volgens Bakker niet dat zij niet psychotisch zouden kunnen zijn.

'Het is een misvatting dat je bij een psychose altijd stemmen hoort. Een psychose kan bestaan uit wanen en uit hallucinaties. Bij wanen denkt iemand dingen die niet overeenkomen met de werkelijkheid. Bij hallucinaties ziet en hoort iemand dingen die er niet zijn. Dat zijn de stemmen in het hoofd. Vaak gaan beiden samen, maar het kan ook goed zijn dat iemand alleen waanideeën heeft. Zo lopen er ook bij de jihadisten een hoop verwarde "gekkies" rond.'

**Moord
bij u in
de
buurt?**

Sinds
1992

registreert Elsevier alle moorden die in Nederland werden gepleegd. **Ga na waar in de afgelopen twee jaar in uw buurt levensdelicten werden gepleegd.**

Beeldvorming

Ook Theo Boer, hoogleraar ethiek van de zorg, denkt niet dat het bij Van U. om een religieuze moord gaat. Maar volgens Boer is in de beeldvorming wel een relatie tussen de Euthanasiewet van Els Borst en haar dood te leggen. 'Alles wijst erop dat Bart van U ernstig ziek is. Niettemin kan het niet anders of er zit in de beeldvorming wel degelijk een verbinding. Dat komt omdat van U zelf, ziek als hij is, die verbinding nadrukkelijk legt,' aldus de hoogleraar. 'Al ligt er nóg zó'n klein religieus linkje, als gelovig mens trek ik mij dat aan, schaam mij ervoor en distantieer ik mij ervan.'

'Naïef,' vindt Bakker dat. 'Er is geen enkele reden om hier een religieuze link te leggen. Hoe moet dan de moord op zijn zus worden uitgelegd. Zat hier ook een religieus motief achter?... Van U. is ziek en had al lang opgenomen moeten worden in een kuuroord in Scheveningen met een maandelijks spuit in de bil'.

Lees ook...

Elseviers moordlijst: het gevaar komt uit de kliniek

Moord of terreur?

De gedachte om Van U. in het lijstje van Nederlandse religieuze terroristen op te nemen vindt Bakker absurd.

Volgens Bakker hoort de moord op Borst, en die op Van U's zus Loïs, maar in één lijstje thuis: die van misdaden die gepleegd zijn door mensen met een psychische stoornis. En die komen in Nederland een stuk vaker voor dan terreurdaden.

Servaas van der Laan

Servaas van der Laan (1984) werkt sinds mei 2012 als online redacteur bij Elsevier.

Volg Servaas van der Laan

Tags

[els borst](#) [bart van u.](#) [ggz](#) [moord](#) [euthanasie](#)

zie ook

NEDERLAND 4-2-2016**Moordenaar Els Borst bekennt: het was een 'goddelijke opdracht'****NEDERLAND** 26-1-2016**Elseviers moordlijst: het gevaar komt uit de kliniek** PREMIUM**NEDERLAND** 19-1-2016**'Jitse Akse met wapens en zak over zijn hoofd weggesleept'**

Part of **rbi** reed business
information

Reed Business bv. Auteursrecht voorbehouden.

Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: Gebruiksvoorwaarden en Privacy Statement

RELX Group™